

Ese de dóue ori in septemana:
Joi-a si Dominec'a.

Pretiu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
„ patrariu de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA

Corespondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de dreptulu: Redactiunei „Lumina” in Aradu, cancelari'a episcopésca.
Pentru publicatiunile de trei ori, ce contien cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) tac'sa e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. éra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiu publicatiunilor se se anticipe

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

PARTE OFICIALE.

1447.
1873. Pres.

La toti protopresviterii din districtulu Consistoriului Aradanu.

S'a intemplat a-dese-ori, cà in estrasele matriculari s'au indusu si de acei teneri obligati la ostasime, carii din preuna cu parintii lor de felu n'au apartienutu la comun'a respectiva, ma au fostu intr'ins'a cu totulu ne-cunoscuti.

Spre delaturarea dificultatiloru ce aru poté proveni de aci, Escelenti'a Sa dlu Ministru r. u. de cultu si instructiunea publica — in urmare recercarii primite dela inaltulu ministeriu r. u. pentru aperarea tierii — prin ordinatiunea dto. 5. Noemvre a. c. ad 29384. a dispusu sè se indrume preotimea parochiala: ca pe viitoriu in rubric'a din matricule, menita pentru numele parintiloru, sè nu intrelese a induce totu-odata cu tóta punctualitatea sí loculu unde s'au nascutu acesti'a.

Aradu, 30. Noemvre, 1873.

Vicariulu episcopescu dela Consistoriulu eparchialu din Aradu

Mironu Romanulu,
Arhimandritu.

PARTE NEOFICIALE.

Statulu si autonomi'a bisericeii.

Omeniloru si popóreloru statulu e numai viétia este-rióra, pâna candu biseric'a representéza viéti'a moralá si religiósa a acestor'a, si de órece biseric'a, pentru popóre ba pentru intrég'a omenime e organulu celu mai momentosu alu vietiei interne: pré firescu lucru e cà statulu fora biserica neci ar poté fi in intregitetea sa fora de frecari si colisiuni.

Autonomi'a in intielesu genericu luata e un'a cu libertatea, ér in intielesulu specialu si anume juridicu politicu luata na e alta, decâtu acea libertate, in urmare careia diferitele parti ale statului se ocarmuiescu pe sine insusi conformu legiloru sale create de legislatiunea formata din sinulu seu propriu; precum se vede din definitiunea acést'a, autonomi'a compete mai vertosu comunitatiloru, municipalitatiloru si instituteloru; noi ne vom ferí dé desbaterea autonomiei in genere, vomu reflectá inse numai la autonomi'a bisericeii relativu cu statulu.

Dar ce e autonomi'a bisericeii? care in diu'a de adu celu pucinu ca principiu e recunoscuta in tóte statele, pana candu cea a bisericeloru crestinesci e garantata prin pacturi si constitutiuni? Nu e alta de câtu acea asigurare, ca biseric'a singura prin organele sale sè se guverneze, adeca: fora vre o influentia, sè hotarésca si sè esecute, va sè dica liber'a sa ocarmuire nu sè poté alterá si neci se póte inchipuí statulu liberu fora biserica libera.

Biseric'a avendu o misiune sublima, avendu dogma basata pe sant'a scriptura — nimenea dintre laici nu o póte indrumá ba neci póte indicá modulu de a-si implini missiunea sa; dogm'a e cinosur'a conformu carei debue sè urmeze.

Statulu atunci ar retací mai multu, candu ar cautá espediente de nimicirea acestui dreptu necontestaveru alu bisericeii, ba neci candu si neci unde statulu nu afla mai mare garantia decâtu in biserica, fiindu cà acést'a grigesse de morala, de religia, ce e bas'a tuturoru motiuneloru in statu.

Biseric'a de alta parte fiindu factorulu celu mai importante spre inaintarea societati: statulu are cea mai santa detorintia a o spriginí, càci sciintiele moderne, nu sunt alta, decâtu productulu coordinatiunei relative a statutulu cu biseric'a. —

Evenimintele casuali, ce de multe ori restórna chiaru statulu, biseric'a le impedeza, ba cei mai multu, adeseori le transfórma in triumfuri — d. e. in evelu mediu au nu biseric'a cu dogmele sale a scapatu omenimea dela periclele cele mai fatale? acést'a e recunoscutu de publicistii cei mai renumiti ai lumii, precum e recunoscutu si aceea cà biseric'a au influentiatu multu la triumfulu resbeloru, in interesulu progresulu omenimei.

Urosiu Ioanoviculu,
clericu de anulu II. ✓

Afaceri comune bisericesci fundatiunale ale dieceseloru de Aradu si Caransebesiu.

Ca onoratu publicu alu nostru se aiba cunoscentia despre aceste afaceri de interesu publicu comunu alu eparchieloru nóstre romane greco-orientali, cu acést'a in urmare conclusulu Epitropiei provisorie a fonduriloru comune bisericesci, din 27. Iuliu a. c. Nr. 21. incepemu publicarea acteloru mai momentóse in ordulu urmatoriu:

I.

Protocolulu

Siedintiei a VIII. plenaria tienuta in Aradu, la 10/22 si contiunative 12/24. Novembre a. c. din partea epitropiei provisorie a fonduriloru comune bisericesci ale dieceseloru de Aradu si Caransebesiu fiindu de facia: *Presiedintele:* Escelenti'a Sa parintele Archiepiscopu si Metropolitu *Procopiu Ivacicovicu* si *Preasanti'a Sa parintele Ioanu Popasu* Episcopulu diecesanu alu Caransebesiului. *Membrii:* *Vincentiu Babesiu*, *Dr. Paulu Vassiciu*, *Dr. Atanasiu Sian-doru*, *Georgiu Vasilevicu*, *Georgiu Fagarasi*, *Ionu Misiciu*, *Lazaru Ionescu*, si *Ioanu Suciu* toti din dieces'a Aradului; éra *Nicolau Andreevicu*, *Iulianu Ianculescu* totodata controloru si *Constantinu Udrea* din dieces'a Caransebesiului. *Iurisconsultulu:* *Ioanu Popovicu Deseanu Contabilulu:* *Ioanu Moldovanu* si *Notariulu:* *Petru Petrovicu*, toti trei din Aradu.

Nr. 62. Cctindu-se protocolulu siedintiei a VII ordinarie din 5/17 Octovre a. c.

Se autentica.

Nr. 63. Cu privire la decisulu de sub Nr. prot. 58. Escelenti'a Sa presiedintele Archiepiscopu si Metropolitu, amesuratu dispusetiunei din §§. 3. 6. alu Regulamentului de procedere, provóca pre membrii de facia ca se 'si aléga presiedinte' pana la alte dispusetiuni ale sinódeloru eparchiali, fiindu Escelenti'a Sa durabilu impedeatu de la mai departea conducere ca presiedinte. —

Deórece mai departe Escelenti'a Sa singuru a ingrigitu pana acum'a si a purtatu si agendele cassariatului, face cunoscutu: cá si de la acesta missiune va fi durabilu impedeatu, prin urmare Epitropi'a conformu dispusetiunei din § 20. alu Regulamentului, pana la regularea definitiva are a incredintiá functiunile cassariali unui membru alu seu, caruia se se predee tóte papirele de valóre ale funduriloru pe langa invetanriu.

Dupa ce de o camdata dintre membrii din locu dar' nici dintre cei estranei, in impregiurarile de facia nu se póte alege presiedinte din sinulu acestei Epitropii, deórace apoi administratiunea fonduriloru comune are se se reguledie si organisadie definitivminte prin prossimele sinóde eparchiali ale dieceseloru de Aradu si Caransebesiu: dreptaceea fiindu acést'a Epitropia si asia numai provisoria, Escelenti'a Sa parintele Archiepiscopu si Metropolitu e rogatu se binevoéscá in conformitate cu § 3 alu Regulamentului pe timpulu impedearii privite numai de temporale — pana la fiitóriele sinóde eparchiali a remané presiedinte naturalu alu Epitropiei constituite de copulu representativu alu deputatiloru romani congressuali din anulu 1865 la Carloveti, si astfelu pentru restimpulu de cincii luni pana la sinódele eparchiali substituirea presiedintelui a o incredinti'a unui'a dintre membrii acestei Epitropii provisorie. —

In urmarea acestor'a, Escelenti'a Sa denumesce pre membrulu epitropiei Dr. Atanasiu Siandoru de substitutu presiedinte alu seu, carele totodata se incredintiéza si cu functiunea de cassariu si caruia, pentru ustanelele acestoru dóue functiuni i se votéza o retributiune anuala de 400 fl. v. a. incependu din diu'a de astadi.

Contabilulu Epitropiei va avea se grigéscá ca tóte epistótele adresate catra epitropia indata dupa sosirea loru se le priméscá si deschida substitutulu presiedinte, carele punendu datulu presente pe epistóte, le va predá notariului spre improcolare si superare conformu § 14. alu Regulamentului; epistótele referitórié la contabilitate, notariulu indata dupa improcolare le va predá cu cartea de primire contabilulu spre mai de partea inregistrare. —

Epistótele cu bani le deschide substitutulu presiedinte ca cassariu dimpreuna cu contabilulu, avendu a se acomodá dispusetiunei din §§ 21. inclusivu 26. si fiindu ambii responsabili pentru corect'a si exact'a manipulare a fonduriloru ale caror'a papire de valóre si libelulu cassei de pastrare, pe langa unu documentu specificu le voru primi de la Escelenti'a Sa in presinti'a jurisconsultului a controlorului si a notariului.

Despre predare si primire se face unu protocolu in care au a fi induse nominativu tóte papirele de valóre, adeca tóte obligatiunile detorasiloru, si alte chartii referitórié la manipularea fonduriloru, — dintre cari protocóle, unulu va remané la Escelenti'a Sa, alu douilea se va predá substitutulu presiedinte si cassariu, éra alu treilea esemplariu se va depune in archivulu Epitropiei provisorie. —

Nr. 64. In legatura cu decisulu de sub Nr. precedinte, presidiulu face cunoscutu: cá atátu obligatiunile detorasiloru cátu si libelulu baniloru elocati, se afla depuse in cass'a de fieru Wertheim a Epitropiei diecesane. —

Din care incidinte la propunerea jurisconsultului se decide: a se procurá respective cumperá o cassa de fieru Wertheimeana a nume pe sém'a Epitropiei provisorie, care cassa se aiba o catime de 7 pana la 10 centerime si cu a careia procurare se incredintiéza jurisconsultulu si contabilulu, avendu cassariulu epitropiei a solvi sum'a pretiului si in siedintinti'a prossima a presentá cont'a escontentata. —

Nr. 65. Constatandu-se din protocolulu de evidintia a detorasiloru: cá Iosifu si Alesandr'a Panajoth, respective erediiloru din Lugosiu nici in urmarea repetiteloru provocari si admonieri n'au solvitu interesele restante dupa capitalulu detoriei loru de — — — 6000. fl. adeca sum'a interesoloru cu — — — — 1352. fl. si cumca nici nu s'au dechiaratu déca voescu séu ba a plati interesele urcate de la 6, la 8% si competintiele de manipulasiune, in urmare

Se decide a se estradá oblegatiunea susunumitiloru detorasi cu tóte adnessele jurisconsultului spre inactionarea procesului in contr'a loru; éra cassariulu Epitropiei se impoternicesce a anticipá jurisconsultului recerutele spese de timbre la inactionare.

Nr. 66. Notariulu presinta formulariele compuse si revediate de controlorulu Iulianu Ianculescu, despre catastife si cartea de contabilitate, cum trebue se se introduca si póte in viitoriu.

Se predau contabilulu cu insarcinare: ca se tiparéscá din totu esemplariulu o catime corespundietória pentru unu anu, si dupa instructiunile speciali de la controlorulu Ianculescu se introduca si se póte cele ce se prescriu si receru dupa §. 15. alu Regulamentului; avendu la prossim'a siedintia ordenaria a presentá aretarea lunarria despre starea fonduriloru; éra la finea lunei lui Decembre a. c. a incheiá ratiociniile si a face o aretare generala despre manipularea fonduriloru; — avendu a o conferá apoi cu controlorulu nainte de ce o ar' presentá Epitropiei. —

Nr. 67. Conformu dispusetiunei din §. 11 a Regulamentului, notariulu presinta specificarea diurneloru si speseloru de caletoria ce competu membriloru participanti la siedinti'a de astadi, precum si spesele de caletoria ale controlorului conformu §. 18. alu Regulamentului cu 27. fl. v. a.

Specificarea in suma de 179. fl. v. a. aflanduse in ordine, diurnele, se asémna la cassariu spre escontentare, asisderea se asémna si spesele de caletoria ale controlorului de totu sum'a 206. fl. v. a. — pe langa cuitantie prescrie.

Nr. 68. Fiindu efectuarea dispusetiuniloru espuse urgente, autenticarea protocolulu de facia

Se concrede unei comissiuni statatórie sub presidiulu Escelentiei Sale preasantitului parinte Archiepiscopu si Metropolitu din membrii: Dr. Atanasiu Siandoru, Ioanu Popoviciu Desseanu, Lazaru Ionescu, Ioanu Moldovanu si notariulu Petru Petroviciu, carii se voru chiemá pe unu terminu cátu mai scurtu la autenticare.

Protocolulu acest'a cetinduse, se autentica. — Aradu, in 17/29. Novembre 1875.

Presiedinte:

Procopiu Ivalecovicu.
archiepiscopu si metropolitu.

Ioanu Popoviciu Desseanu,
jurisconsulta si membru.

Petru Petroviciu.
Notariu.

Dr. Atanasiu Siandoru,
membru.

Lazaru Ionescu,
membrulu comissiunei autenticatóre.

Ioanu Moldovanu
membru.

Estradatu prin:

Petru Petroviciu,
notariu.

Unu cuventu a supr'a comisiunei ambulante din protopresbiteratulugosiului in Lugosielu.

In 4. Novembre a. c. infacisanduse Dlu protopopu ca conducatoriulu comisiunei cu Dlu Hatiegu adv. si deschidendu sinodulu parochialu, lu provoca a alege o comisia de 10. cu care se póta pactá pentru ameliorarea dotatiunei preotiloru. Nascendu-se mai multe intrebari si din un'a si din alt'a parte, sinodulu nu voi nici de felu a se lasá in negociari, replicandu: in timpulu acest'a, candu noi suntemu apasati de contributiunile grele si candu suntemu ingrigiti, cum se-ni scótemu viéti'a din fóme, de unde si cu ce se platimu preotiloru? In zadaru si-dá truda Dlu Hatiegu a-ii capacítá, cá déca vor voi a alege comisia, ii asigurédiá cá nu numai cá li va ajutorá sórtea cea scapatata, ci nu vor mai avé se platésca preotiloru pentru slusbele oficióse; la ce sinodulu minunandu-se ilu intréba: apoi de unde ameliorarea dotatiunei preotimei nóstre? propunatoriulu Dlu Hatiegu, li propusa reducerea unei parochii, ca ambele sesiuni se pice unui parochu, si atunci va fi starea ameliorata, la ce sinodulu, sciindu pretiulu pamentului, i spusu cá din diumatate sesiune nici cu 3. fl. v. a. nu se póte vinde lantiulu; apoi nici aci nu se póte face ameliorarea, déca birulu si stól'a se va sterge; pentru cá densii voescu si pre viitorime a avé 2 preoti pentru cari parintii loru s'au ingrigitu cu 2 sesiuni, si cá densii vor tienca stól'a si birulu de pana acum, cu esceptiunea cá, candu nu au, nici preotii se nu capete birulu.

Propunatoriulu mai de parte li areta cá ambii preoti cu 400 fl. unulu, nu-li va fi de ajunsu, ci unulu cu 800 fl. va fi bine dotatu.

Sinodulu facendu socóta afla cá ar picá 4 fl. de casa, si asia nu acceptara propunerea cu atátu mai vertosu cá densii ar fi constrinsi atunci si pe calea esecutiei a platí preotiloru; éra déca vor sustienca si mai departe sistem'a de pana acuma, vor platí numai casurile de mórte, cununia si botezu, cari pica la 10—20—30 de ani, si atunci densii mai bucurosu platescu tacsele competente decátu a se legatú cu 4 fl. de casa pe totu anulu, cáci acei 4. fl. ar face in cursu de 20 de ani a unui casu 40 fl. v. a. dar asia iesa numai cu minimulu.

In modulu acest'a Dlu Hatiegu pune intrebarea, cá déca sinodulu voiesce numai 400 fl. a dá unui parochu, unde este ameliorarea? pre candu instructi'a emanata dela consistoriu sub Nro. 730 bis. apriatu dice, cá nici intr'unu felu nu e iertatu a scaritiá venitulu indatinatu, déca acel'a nu se póte mai imbunatatí. Cumca nici comisi'a ambulanta nu va resultá nimicu in cestiunea acést'a, am amintitu deja si in corespundinti'a mea din Nro 62 a „Luminei“ a. c. si acum o repetiescu.

Dloru si fratiloru! poporulu nostru dreptu credintiosu nu voesce ameliorarea dotatiunei preotimei loru in fissu nici decum; fiindca nici nu mai póte!! Apoi Dloru déca nu aveti alte midilóce pentru ameliorare decátu numai acelea ce le observau in Lugosielu, adeca reducerea parochieloru despre care s'a ingrigitu congressulu la anulu 1871 apoi ce veti face, unde nu veti avea a reduce? dupa parerea mea numai Ve impliniti datorinti'a impusa de sinodu, care a hotaritu comisia ambulanta preliminaru pentru ea 1000 fl. v. a.

M'am miratu de Dlu propunatoriulu din comisia cá alta nu mai voiá a intreprinde decátu numai reducerea; déca densulu pe bas'a instructiei emanate intreprindea regularea birului in Lugosielu cu ast'a reesiá; dar precum putui observá densulu voiá numai reducerea; Dlu protopopu cá conducatoriulu ilu lasá se faca si acést'a, din care se nascura mari turburari intre poporu. Vedi Dle propunatoriulu cum membrii sinodului parochialu te lasara singuru, ei nu voescu se scie de „statutu“ si de puterea sínódeloru eparchiali.

Ei dicu cá déca DVóstra sunteti reprezentantii loru in sínódele eparchiali si congresele nationali, pentru ce acolo nu li faceti usiurare, déca voiti pre ei ai ajutá, ci veniti la ei, a incercá usiurarea loru.

Éta cá pe de o parte se incerca ameliorarea starei preotiloru cea decadiuta, si in fapta alt'a se face; candu dlu Hatiegu promise cá poporeni nu ror avea nimica a mai platí preotiloru pentru slusbele oficióse, ilu prinsu mirarea, intrebatu fiindu cá de unde imbunatatirea starei preotiloru? Din sesi'a redusa? care dupa cum singuru audí, nu face lantiulu mai multu de 3 fl. v. a. déca s'ar vinde; apoi de alta parte sinodulu eparchialu din 1870 punctu 77 . . . a hotaritu, cá sesiile reduse se pice fondulu generalu diecesanu; si asia nu e adeveru cá va remanea parochului remasu.

Mai departe, obiectéza sinodulu parochialu, cá déca parintii loru s'au ingrigitu pentru 2 sesiuni, s'au ingrigitu pentru 2 parochii, si déca cu preotii acestia nu-su indestulati; densii si-vor

aduce altii; éta progresulu comisiunei! !! Vedi Dle Hatiegu aici intielegu ei autonomi'a, si puterea sinodului parochialu; — Mai bine éra pentru parochii din Lugosielu se li se fia regulatu birulu si stól'a, care nu éra in contr'a nici hotaririi congressului nici sínódeloru, ba chiar nici in contr'a instructiei emanate sub No. 730 bis: acea instructia lasa liberu pe ori si care cale modesta a se ameliorá staroa preotimei cea decadiuta. Éta dar cá nu ve impliniti sarcin'a primita asupr'a-ve cu scumpetate. Déca se mariá in Lugosielu numai birulu si stól'a, dupa cum am incunoscintiatu pe Dlu protopopu conducatoriulu si prin epistóla, acea éra facutu, cá omenii erau invoiti a platí pentru birulu anualu de un'a casa 1 fl. 40. cr. imbunatatirea acést'a o respinsa chiar comisiunea, carea nu facu nici amintire baremu de ea si prin acést'a ni se detrasa o ficsa dela 240 de case cu 1 fl. 40 cr. o suma anualu de 480 fl. v. a. pentru care poteamu dice pe viétiá acelei comisiuni; *Ddreu se vi ierte peccatele vóstre* cá ni ati amelioratu starea. Dar acumu din contra ni pusa si bietulu neregulatulu biru in cumpena, cáci comun'a dice: vedi! puterea e a nóstra de a dá biru ori nu? si uita rescriptulu declaratoriulu edatu de imperatés'a Mari'a Teresi'a la anulu 1779: si acea ce dejá este lege, se pune bietului preotu in cumpona. Éta cá ne ati lasatu de scandalu intre poporu care acum hulesce in contr'a nóstra cá si noi mai voimu a li pune sarcini, ca si candu noi nu scimu, cá de abia mai póte purtá pre acelea care le are. Éta sensatiunea cea produsu comisiunea ambulanta pentru ameliorarea starei preotiloru.

Ar fi fórté de doritu, ca maritulu congressu, ca corpu legislativu alu bisericeii se esoperedia unu modu de imbunatatire din biru si stóla ca se póta deveni preotulu pe langa sesia la o plata anualu de 300 — 400. fl. v. a. fissu, si apoi de o camdatu ar fi starea ameliorata; congressulu sta si asia de a dreptulu in relatia cu marit'a Dieta a patriei nóstre, si hotaririle congressuali, Diet'a ne vatamandu autonomi'a nóstra, le va acceptá.

Cá apoi ce folosu am avea de autonomia, déca ea nu ne va poté usiurá viéti'a in oficiu, cáci precum sínódele eparchiali poturá aduce hotariri contributore pre credintiosii bisericeii nóstre cu 3 cr. de sufletu, pentru ce se nu póta face si ameliorarea preotimei de a dreptulu din legislativ'a bisericeii, adeca din congressu, cáci densii suntu reprezentantii poporului? Anima! si vointia Domniloru, si tóte se potu face indreptatitulu, fiinducá caus'a ar fi fórté drépta si urginta. . . —

Dloru! Óre maestatea sa imparatés'a Mari'a Teresi'a a vatamatu ceva autonomi'a nóstra candu a donatu fiesce care parochia cu un'a sesia de pamentu, carele prin unu rescriptu regescu emanatu cátra comitatulu Carasiu la anulu 1782 apriatu dice: —

(*Ceteris exmissis*) *Nonum: Ut sub Nr. 11 dto. 14. Martii a. c. et. Nr. 1762 emanatum intimatum significans suam majestatem sacratissimam clementer ordinasse, ut ubi fieri potest parochis una sessio colonialis si nondum factum esset excindatur* etc. Si sciti Dloru ce daru mare a facutu fericit'a Imperatés'a? a facutu unu donu colosalu! éta biserice'a nóstra este proprietaria de aprópe 32000 — 35000 de lantia de pamentu. Óre déca n'ar fi facutu fericit'a Imperatés'a acestu donu vrednicu de numele unei regini, fire-amu astadi avutu objectu de discutare pentru ameliorarea preotimei din reducere? ba nu Dloru!

Deci dupa parerea mea si acuma ar fi fórté la locu si potrivit a mai recurge la pólele tronului majestatii sale preagratiuosului nostru Imperatu si Rege Apostolicu si a mai cere unu astufelu de donu care nu va vatamá nici tronulu nici Guvernulu; nici pe credintiosii nostri nu ii vomu asupri, aretandu-i unu modu pre care va putea prégratiuosu alu incuvintiá.

Éra modulu dupa parerea mea ar fi ca se comasamu sesiunile in ceste 2-diecese fiindu cá archidieces'a spre nenorocirea ei nu posiede sesiuni si se facemu fondu generalu cerendu prin marit'a dieta dela maiestatea sa, ca credintiosii nostri se li se-ierte pe viétiá birulu si stól'a in slusbele oficióse. Administratiunea semenaturiloru si a recóltei se o incredintiedie comitetului comunalu, la care judele districtualu si celu comunalu se fia controla politica éra protopopulu cea bisericeésca.

Éra pentru dotatiunea preotiloru se se ingrigeasca maritulu congressu cu unu imprumutu de 300 — 400 de mii fl. v. a. dotandu preotimea cu 400 fl. v. a. pe anu care aru face in suma — — — — — 400,000. fl.

Déca in ceste 2 Diecese ar fi 1000 de preoti cu 1000 de sesiuni ar face intregu complexulu sesiuniloru 32000 de lantia luandu, ar produce lantiulu 8. m. aust. pe anu ar face o suma de 256000 de meti computandu metiulu cu 3 fl. v. a. ar face un'a suma aversionala de 768,000 fl. scotiendu suma de dotatiune cu 400,000 remane venitu curatu pe anu — — — — — 368,000 fl.

acestui'a adaugandu fondulu din despartirea cu serbii, a
3 parte, lasandu partea archidiecesei afara cu — 225,000 fl.
marit'a dieta sene ajutoredia si pre viitoriu cu o suma de 60,000 fl.
aru face unu capitalu aversionalu de — — 653,000 fl.
care capitalu imprumutandu-se pre ipoteca cu 6% dividendu-se
de pe anu pe anu cametele, adaugendu la fiesce care anu la su-
m'a rezultata si venitul curatu dela sesii cu 368,000 fl. acestuia
adaugandu-se si dotatiunea pe fiesce care anu dela marit'a dieta cu
60000 fl. v. a. ar esi unu capitalu in timpu de 10 ani de
6,810.797. care socotindu camet'a de 6% percente ar resultá unu
venitu curatu de 416 647 fl. din care resultatu sa'r putea aco-
perá dotarea preotiloru si administratiunea.

Deci in modulu acest'a ne amu pótea asigurá viitorulu
preotiloru nostri fora de a asupri pre cineva in modu nesuferi-
toriu si fora de a vetamá autonomi'a nóstra.

Facendu preinaltiatulu nostru Rege Apostolicu mil'a acest'a
cu preotimea nóstra gr. or. nu ar vatamá speru autonomi'a
nóstra fiindu cá Regele este sfintitoriulu legiloru si a ori carei
lapte bune.

Prin marenimositatea acest'a preagratiusulu nostru Imperatu
si Rege ar imitá cu mare scumpetate pre strabun'a si inaltiat'a
Imperatésa Mari'a Teresi'a tacendu fine cu marea opera inceputa
de dens'a.

Er espirandu cursulu celoru 10 ani spre scopulu acest'a
sesiunile vor picá ér preotiloru ca proprietatea bisericiloru
nostre, capatandu dotatiunea dupa categori'a parochiei sale;
remanendu parochieniloru tóte slusbele oficióse gratisu, ba inca
si unu fondu mare de ajutorare cu 6%.

Numai asia vomu imbunatatí sórtea preotiloru! Insa lupta
si truda recere opulu acest'a; ér fora truda nu se va potea
nimica agonisi, ci se va spesá ce si pana acuma avemu.

Apoi vi marturisescu Dloru cá umbr'a fericitulu metropolitu
Andreiú nu ne va iertá nici odata, ci in veci ne va persecutá.

Ne va persecutá si mustrá in fine si cugetulu nostru cá
acum avemu ocaziunea de a ne ingrigi de trebile nóstre bisericesci
si noi le neglegemu.

Lugosielu, in 13. Novembre 1873.

Ioanu Bontila,
presbiteru.

CONCURSU. 2

1) Pentru Statiunea invetiatorésca din Ignesti cu salariulu
100 fl. 4 cubule grau, 4 cubule cucurudiu 8 orgii lemne car-
turu si gradina de legume; 12 jugere pamentu care in sa mai
multu pentru pascutu. —

2) Pentru Statiunea invetiatorésca din Mineadu, totu cu
acela salariu de mai susu.

Doritorii de a ocupá un'a din aceste statiiuni sunt avi-
sati a-si trimitte recursurile lor — instruite in intielesulu
statutulu organicu adresate cátra comitetulu parochialu —
unde dorescu a fi alesi — subscrisulu in B. Sebesiu pana
in 27 Decembr. st. ve. ér alegerea se va tiene in 30 Dec. st.
v. totu odata recurrentii, au baremu un'a data, a se infacisiá
in respectivele comune cu ocaziunea carei-va serbatori pen-
tru de a-si dá dovéda despre desteritatea loru in tipicu si can-
tari. Cei cu testimoniu de cualificatiune voru avea preferintia.

B. Sebesiu, 23/11 1873.

Ilie Bosganu,
inspectoru.

CONCURSU. 1

Pentru parochi'a din Cusiisiu protopresviteratulu Beiu-
siului, devenita vacanta prin mórtea fostulu preotu.

Emolumintele sunt: pamentu parochialu de 8. cub. de
semenatura, stólele indatinat si cuárturu liberu, Nrulu case-
loru e 140.

Doritorii de a ocupá aceasta parochia, au a-si tramite
recursurile sale instruite dupa prescisele statutulu organicu
pana la 10. Decembre vechiu a. c. la subscrisulu in Ds. For-
rau p. ult. Beiusiu.

Ds. Forrau la 24. Novembre 1873. Din incredintiarea
Comit. par.

Vasiliu Papu, parochu D. Forrau ca suplinté alu oficiulu protopopescu de Beiusiu.

CONCURSU 1

Pentru postulu vacante docentalu in comun'a Sarci'a
romana, comitatulu Torontalu, se deschide pana in 27. Decem-
bre a. c. vechiu, candu va fi si alegerea.

Aspirantii la acestu postu, recoursele sale cu propri'a mana
scrise — adresate Onoratulu Comit. paroch. in Sarci'a roma-
na — au ale asterne Inspectorulu cerc. de scóle in Ianca-
hidu per Bega Sz. György in comitatulu Torontalu, instruite
cu documente despre absolvirea vr'o unoru, clase pregatitorie
a preparandiei, a esamenulu de calificatiune, de moralitate;
ér acei recurrenti, cari in diferite posturi docentali ca atari
deja au servitu, de pretotindenia se-si documentedie mora-
litatea sa nepetata desteritatea si diliginti'a in procedur'a
docentale si in un'a din dumineci séu serbatori in faci'a lo-
cului a se presentá la biserica pentru cantarea rituale.

Emolumente: 84. fl- bani gat'a; pentru lardu 20. fl; 50 ft.
saria; 15 ft. lumini in natura séu relutu in bani; 26 cubule gráu
macinatu; 20 cubule cucurudiu; 2 orgii lemne; 8 orgii de
paie dintre cari area se incaldi si sob'a de prelegere; 4 jugere pa-
mentu aratoriu care esarendandu-se se póte capetá unu pre-
tiu apossimativu de 100 fl. la anu; cortelu liberu si 1/4 jugere
de gradina de legume.

Sarci'a-romana in 8. Novembre 1873.

Comitetulu parochialu.

In contielegero cu inspectorulu cerc. de scóle: Ioanu Popoviciu parochu.

CONCURSU. 1

Pentru postulu invetiatorésca in comun'a Costeiu mare-
si micu traculu protteralu alu Hasiasiulu pana in 10/28 De-
cembvre a. c. candu va fi si alegerea.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au a substerne recur-
sele scrise cu man'a proprie, si adresate comitetulu parochi-
chialu din Costeiu-maresi micu — si substernute D. Inspec-
toru scolaru cercualu Georgiu Petroviciu in Budintiu —
instruite cu testimoniu despre absolvirea preparandiei, despre
esamenulu de cualificatiune, despre alte pregatiri si de mora-
litate pana in diu'a mai susu insemnata; tot-odata aspi-
rantii la acestu postu au in un'a din dumineci séu serbatori
a se presentá la biserica pentru a dovedí desteritatea in
tipicu si cantu.

Emolumentele de acestu postu sunt legate:

- 1.) cortelu liberu cu gradina de legumi.
- 2.) 189 fl. 75. cr. a. a.
- 3.) 11 meti grau.
- 4.) 11 meti cucurudiu.
- 5.) 2 1/4 jugere estravilanu.

Costeiu-mare si micu, 25. Noembre 1873

Comitetulu parochialu

in contielegere cu D. Inspectoru scolaru cercualu.

CONCURSU 3

pentru postulu invetiatorésca in comun'a Paneov'a, trac-
tulu protteralu alu Hasiasiulu pana in 2. Decembre a. c.
candu va fi si alegerea.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au a substerne recur-
sele scrise cu man'a proprie, si adresate comitetulu parochi-
chialu din Paneov'a — si substernute D. Inspectoru scolaru
cercualu Georgiu Petroviciu in Budintiu — instruite cu tes-
timoniu despre absolvirea preparandiei, despre esamenulu
de cualificatiune, despre alte pregatiri, si de moralitate pana
in diu'a mai susu insemnata; totu odata aspirantii la acestu
postu au in un'a din dumineci séu serbatori a se presentá la
biserica pentru a dovedí desteritatea in tipicu si cantare.

Emolumentele legate de acestu postu sunt:

- 1.) cortelu liberu cu gradina de legumi.
- 2.) 80 fl. v. a.
- 3.) 15 meti grau.
- 4.) 15 meti cucurudiu.
- 5.) 8 orgii de lemne.
- 6.) 2 jugere de livada.

Paneov'a, 11. Noembre 1873.

Comitetulu parochialu,

in contielegere cu D. Inspectoru de scóle cercualu